YENİ PARTİ

T.B.M.M.
YENİ PARTİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 4.11.2026
Sayı: 313

10/4977

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'de mimarlık eğitiminin niteliğinin, tasarım stüdyoları ve uygulamalı eğitim imkânlarının, staj süreçlerinin, mezunların istihdam ve çalışma koşullarının, mesleki yetki ve sorumluluklarının araştırılması; mimari proje hazırlama ve uygulama süreçlerinde karşılaşılan sorunların, mesleki bağımsızlık ve denetim güvencelerinin incelenerek nitelikli, güvenli ve kamu yararını gözeten yapılaşmaya yönelik çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. **02.11.2026**

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili

T.B.M.M. YENİ PARTİ YENİ PARTİ 2026 GRUP BAŞKANLIĞI

GEREKÇE

Mimarlık; yapıların güvenli, sağlıklı, erişilebilir ve yaşanabilir biçimde tasarlanması, kentlerin planlı gelişmesi ve kültürel mirasın korunması bakımından önemli bir meslek alanıdır. Mimarların eğitim, istihdam ve çalışma koşullarında karşılaştıkları sorunlar, yalnızca meslek mensuplarını değil, yapılaşma süreçlerinin niteliğini ve toplumun yaşam koşullarını da ilgilendirmektedir.

Mimarlık eğitiminde tasarım stüdyolarının fiziksel kapasitesi, akademik kadroların yeterliliği, yapı teknolojileri ve uygulamalı derslerin niteliği önem taşımaktadır. Öğrencilerin proje üretiminde ihtiyaç duydukları yazılım, maket, malzeme ve teknik ekipman giderleri ile şantiye ve büro stajlarına erişimde karşılaştıkları güçlükler araştırılmalıdır. Stajların mesleki deneyim kazandırma niteliği, çalışma koşulları, iş güvenliği ve eğitici gözetimi bakımından yeterliliği de değerlendirilmelidir.

Mimarlık Eğitimi Akreditasyon Kurulunun 2026 yılında yayımladığı değerlendirme, mimarlık programlarının kontenjanları, doluluk oranları ve akreditasyon durumları arasında farklılıklar bulunduğunu ortaya koymaktadır. Eğitim kurumlarının olanakları ile öğrenci sayıları arasındaki ilişkinin, mezunların mesleki yeterliliklerinin ve üniversite kontenjanlarının istihdam olanaklarıyla uyumunun araştırılması gerekmektedir.

TMMOB tarafından gündeme getirilen işsizlik, düşük ücret, güvencesiz istihdam, uzun çalışma saatleri ve nitelikli staj olanaklarına erişim sorunları, mimarların çalışma yaşamındaki güçlükleri göstermektedir. Özellikle yeni mezunların deneyim kazanabilecekleri çalışma ortamlarına erişimi, ücret ve sosyal güvenlik hakları, kamuya atanma olanakları, serbest çalışan mimarların hizmet bedelleri ve meslek dışında çalışmaya ilişkin şikâyetler incelenmelidir.

3194 sayılı İmar Kanunu ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun, mimari proje müellifliği ve yapı denetimi kapsamında çeşitli mesleki görev ve sorumluluklar düzenlemektedir. Ancak mimarların üstlendikleri hukuki sorumluluklarla fiilen kullanabildikleri mesleki yetkiler arasındaki dengenin, proje değişikliklerinde müellif haklarının korunmasının ve işveren baskısı karşısında teknik kararların bağımsızlığının araştırılması önem taşımaktadır. Projelerin mevzuata uygunluğunun denetlenmesi ve aykırı uygulamalara yönelik idari sorumluluklar da bu çerçevede değerlendirilmelidir.

İmar ve yapılaşma süreçlerinde yangın güvenliği, erişilebilirlik, afet riskleri, enerji verimliliği ve kamusal kullanım ihtiyaçlarının mimari tasarıma yeterince yansıtılıp yansıtılmadığı incelenmelidir. Özellikle engellilerin erişimine uygun olmayan yapılar, güvenli tahliye koşulları ve nitelikli kamusal alan eksiklikleri bakımından tasarım, ruhsatlandırma ve denetim süreçlerindeki sorunların belirlenmesi gerekmektedir. Tarihî ve kültürel yapıların korunmasına yönelik mimarlık hizmetlerinde karşılaşılan mesleki ve teknik güçlükler de araştırılmalıdır.

Anayasa'nın 42, 49, 56 ve 57'nci maddeleri ile ilgili imar ve yapı denetimi mevzuatı kapsamında; mimarlık eğitiminin niteliğinin, meslek mensuplarının istihdam ve çalışma koşullarının, teknik karar güvencelerinin ve kamusal denetimlerin yeterliliğinin araştırılarak güvenli, erişilebilir ve kamu yararına uygun yapılaşmanın sağlanmasına yönelik yapısal çözümlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde bir Araştırma Komisyonu kurulması zorunlu hale gelmiştir.

YENİ PARTİ
YENİ PARTİ
2026
GRUP BAŞKANLIĞI

33.. Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
1 Mehmet Tahtasız	Çorum	
2 A. Sibel Yankovmezoğlu	İstanbul	
3 Ayhan KAMUT	Adana	
4 İbrahim Arslan	Eskişehir	
5 Enso ATTEKİN	Balıkesir	
6 Süleyman Bülbül	Aydın	
7 Nail GİLER	Kocaeli Mv	
8 Özgür Erdem İNCESU	Ardahan Mv.	
9 Aliye Coşar	Antalya Mv.	
10 Alişe Tinuşi Ersarer	Ankara	
11 Fikret Taşkın	İzmir	
12 Gamze TAŞCIER	Ankara	
13 Seyit Torun	Ordu	
14 ALAS DİNÇER	Mersin Mv.	
15 M. Salih Uzun	İzmir Mv.	
16 Fahri Özkan	Kırklareli Mv.	
17 Orhan SOYER	Adana Mv.	
18 Evrim Karakuş	Aydın Mv.	
19 Servet Mollaoğlu	Hatay Mv.	
20 Sıtkı Özcoğdaş	İstanbul Mv	

T.B.M.M. YEŞİL PARTİ GRUP BAŞKANLIĞI 2026